

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Stavn

---

33. Aargang Nr. 1. Februar 2014

Brudekrone
fra Tving i Blekinge

**Slægtshistorisk Forening
for Storkøbenhavn**
www.genealogi-kbh.dk

Stiftet den 7. januar 1977

Formand:	Anna Margrethe Krogh-Thomsen Hedebyvej 5 3650 Ølstykke	Tlf: 4717 9251 E-mail: krogh@get2net.dk
Kasserer:	Lena Sørensen Løven 28 3650 Ølstykke	Tlf: 4717 5562 E-mail: sfs.lenas@gmail.com
Sekretær:	Margit Dujardin Aspegården 38 2670 Greve	Tlf: 4390 8625 E-mail: fam.dujardin@image.dk
Redaktør:	Gitte Bergendorff Høstbo Ettehavevej 51 B 2730 Herlev	Tlf: 4484 9131 E-mail: janhb@mail.danbbs.dk
Best.medl.	Peter Wodskou Arnesvej 44 2700 Brønshøj	Tlf: 3828 9475 E-mail: peter.wodskou@get2net.dk
Best.medl..	Erling Dujardin Aspegården 38 2670 Greve	Tlf: 4390 8625 E-mail: fam.dujardin@image.dk
Best.medl.	Bodil Thomasberg Anemonevej 8 3450 Allerød	Tlf: 4814 2793 E-mail: bodil@bodilogniels.dk
Best.suppleant.	Aino Kronsell Cypressen 4 4000 Roskilde	Tlf: 4638 3487 E-mail: aino@kronsell.dk

Korrekturlæsere på dette nummer af Slægt & Stavn er Aino Kronsell, Erling Dujardin og Bente Steenstrup. Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer – 4 gange årligt: Uge 8 – 18 – 32 og 45. **Artikler bedes sendt til Redaktøren.** Deadline for forslag til artikler er 5. januar, 8. marts, 1. juli samt 4. oktober. Prisen for enkelte numre er kr. 20.- (+ forsendelse). Abonnement koster kr. 120.- pr. år inkl. forsendelse. For udenlandske abonnemeter betales desuden portotillæg for forsendelsen. Tilmelding kan ske ved indbetaling på **foreningens girokonto 220 8628**. Kontingent for medlemskab af Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn er: kr. 250.- pr. år, inkl. Slægt & Stavn og 2 numre af Slægten. 2 samboende medlemmer betaler kr. 300.- pr. år. Gæstebillet til vore foredrag er kr. 25.- pr. gang. Ved for sen indbetaling af kontingent pålægges et gebyr på 20.- kr. pr. rykker. Eftertryk med kildeangivelse er tilladt efter aftale med redaktionen.

Møder afholdes i Mormonkirkens lokaler på Nitivej nr. 8, 2000 Frederiksberg.

N.B. Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.

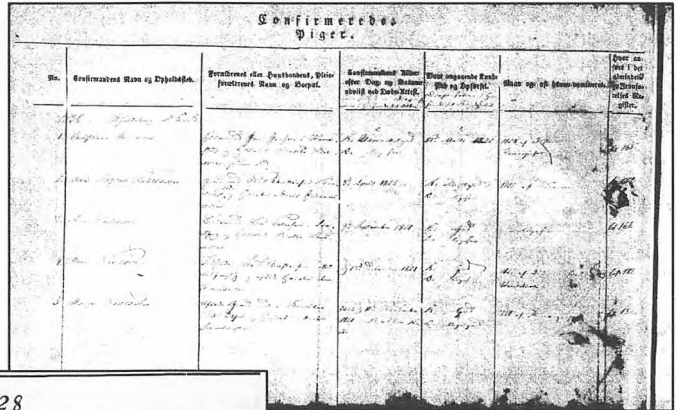
Nyt fra formanden!

Gamle kirkebøger kommer i bedre kvalitet.

Den 15. jan. havde vi i Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn et rigtigt godt og positivt foredrag med rigsarkivar Asbjørn Hellum. Mange ting blev fortalt og drøftet. Det var rigtig interessant at høre nyt om Rigsarkivet og alle de planer, de har. Vi nævnte blandt andet et ønske om at få nye kopier af de gamle danske kirkebøger lagt på Arkivalieronline. Rigtig mange slægtsforskere går i stå, når de ikke kan tyde den dårlige kvalitet i disse bøger ofte kan findes i. Vi har skrevet lidt frem og tilbage med rigsarkivaren, og i dag har vi fået denne besked:

"De gamle danske kirkebøger, som er blevet genskannet i gråtoner efter film vil blive lagt på Arkivalieronline fra februar måned og ca. 6 måneder frem De er som nævnt i gråtoner, men i en fin kvalitet".

Dette er der sikkert mange, der bliver glade for. Nu har vi ventet i mange år. Så betyder 6 måneder jo mindre. Forhåbentlig vil det også hjælpe på den mangelliste, der er på Arkivalieronline. Side fra Skellebjerg kirkebog i dårlig kvalitet.

Indk. 243 1928		Nr. 96 1928	
	Brudgom	Brud	
Fulde Navn	Carl Laurik Andreas Thomsen	Selva Jennine Krogsh	
Fødselsdato og Fødested	26-3-1895 i Vejle	27-12-1899 Hovud Mark, Nigerstøvej, Odense Amt	
Livsstilling	Barbersvend		
Opholdssted (By, Gade, Nr.)	Pingled, Næstvedvej	Odense, Kronningensgade 34	
Tidligere ægteskabelig Stilling	Fraskilt gift i 1 Gang	Ugift	
Attest efter § 22 udstedt den:	28/1/1928	Vielsen skal indgås for: Tinglæsning (Tinglæsbegert hos): Borgmesteren i Odense Borgermesteren i -	
Dato for Tinglæsning (Lysning):	29/1/1928	Attest efter § 25 udstedt den: Vielsen fandt Sted for: Borgmesteren i Odense den: 14/2	
Anmærkning	En Brude og Bøveling af 19/2/1928, hvorefter Brudekabet mellund ham og Bøveling Frida Thomsen, f. Brønsbo er faldolandi i Lyngskole.		

En anden nyhed! De borgerlige danske vielser på FamilySearch er nu blevet gjort søgbare. Det vil sige, at man ikke mere skal se en hel bog igennem. Man kan også være heldig at få vist den originale vielsesattest, som f.eks. denne fra Odense

Var Helena Sophia Wretström og Caroline Magnidatter den samme?

Jeg har slægtsforsket i min farfars slægt i Småland siden beg. af 1980'erne. Min farfars morfar Carl Gustaf Wretström var gift 2 gange. Min farfars mor stammer fra 2. ægteskab, indgået da han var 61 år, og moderen var 28 år. Her fik han 3 børn.

I 1. ægteskab fra 1831 fik han 7 børn. Heriblandt Helena Sofia, født 22. juni 1844. Wäckelsång fødte 1844. "Soldattorpet under Lidhem [herregård] Store Brostugan. Soldaten Carl Gustaf Wretström och Hustru Christina Jonasdottor, 40 år."

I 1981 besøgte jeg egnen og talte med en slægtning, som selv lavede slægtsforskning. Han fortalte mig: "Helena Sofie rejste til Danmark, døde 1918. En datter af hende i et senere ægteskab hed Linnea, gift Schwartz. Linnea boede i Haslev. Hun opsøgte Henrys mor [min farfars mor og Helenas halvsøster] og havde også været i Jät for at se sin mors tidligere hjem på Bråten." "De havde 2 teenagedøtre". Han havde også et billede taget ved besøget i 1932, med familien Schwartz sammen med børnebørn og deres ægtefæller af C.G. Wretström. Jeg har et postkort fra Ingrid Schwartz med teksten: "Ogsaa jeg vil gerne sende en Hilsen. Jeg er 20 Aar og hedder Ingrid. Fortæl meget om Mormor, ...Pastor Vallin har sendt os et Billede af Wäckelsångs Præstegaard og Kirken, begge hænger i Stuen."

Det lød jo interessant, og jeg søgte i Haslev arkivalier og fandt dette:

Folketælling 1925 og 1930 Haslev, Ringsted Herred, Sorø Amt. Alle med navnet Schwartz

Frederik Christian f. i Hyltofte, Tågerup s, Fuglse Herred, Maribo Amt

23. september 1882. Mekaniker ved De forenede Støberier i Næstved.

Algotine Linea Margrethe f. i Gevninge s, Voldborg Herred, Roskilde Amt 7. 4april 1881.

Helene Linea Ingeborg f. i Holeby s, Fuglse Herred, Maribo Amt 28. januar 1909.

Ingrid Margrethe Verona f. I Holeby s., Fuglse Herred, Maribo Amt 20. august 1912.

Algotine Linea Margrethes forældre var slagter Peder Nielsen og hustru Caroline Magnidatter, Ryde s., Søndre Herred, Maribo Amt.

Jeg har fundet vielsen 8. maj 1908 i Ryde kirke mellem Algotine og Frederik Christian Schwartz samt de 2 pigers dåbsindførsler. Ingen genkendelige personer blandt faddere eller

forlovere. - Henlagt som ukendt til yderligere oplysninger fremkommer.

I mellemtiden havde min svenske kusine, som stammer fra en anden datter i C.G.W's 1. ægteskab forsket videre om Helena Sofie/Sophia. (De svenske Husförhörslister (HF) er fantastiske, man følger alle personer i sognet kontinuerligt år for år)

• Vielse, 15. april 1865, Väckelsång, Kronobergs Län, Sweden.

Drängen Johan Johannisson, och Pigan Helena Sofia Wretström båda från Bråten [navn på hus]. De fik 6 børn mellem 1866 og 1875, 3 af dem dør mellem 1869 og 1877.

I Husförhörsboken 1876 - 1880 står: Skilsmisse, 1879. De står begge som utfattiga og udflyttede fra "Bråten" 1879.

Drengene August Emil og Carl Wilhelm blev placerede hos Märta Christina Wretström [deres moster] og pigen Augusta Matilda blev placeret hos sin morfar C-G Wretström.

Text i bouppteckning/skifte efter [hendes far] Carl Gustav W's död 11. juli 1896:

"1. Dottren Helena Sophia vistas å okänd ort i Americka och äro icke känt om hon lefver eller icke, och är känt att hon lemnadt barn tre till antalet efter sig nämligen: 1. son August Emil myndig och vistas å okänd ort i Americka, 1. dottren Augusta Matilda myndig och vistas å okänd ort i Americka och således frånvarande, 1. sonen Carl Wilhelm myndig och vistas å okänd ort i Americka och frånvarande och utsattes till god man för dagen vid bouppteckningen torparen och arvingen Johannes Sunesson [gift med deres moster] i Brostugan under Lidhem och föreslås att den samme motte vid Häradsrätten lagligen förordnas till god man för dem."

Alle 4 personer er forgæves søgt i EMIBAS og MyHeritage i Amerika samt på CD'en Sveriges Dödsbok 1901-2007.

Det var så hvad jeg regnede med, at finde om denne slægtning.

MEN så fik jeg en mail fra Canada sidste år. Vivi Jørgensen, barnebarn af Linea Schwartz havde fundet omtalen med sin mormors navn på min hjemmeside, og hun havde også det gamle foto af familiesbesøget i 1932 i Småland. Så hun ville jo gerne vide, hvad det var med forbindelsen til Helena Sofia.

Nyda Kirkegaard,
Rydbo Sogn
Lollanæs Søndersø
1919 om 5' june.

Constance Nielsen,
født Wretström

Helena Sofia Wretström, f. Rydbo Sogn, Lollanæs Søndersø, f. 1865, d. 1919, gift med Carl Wilhelm Wretström, f. 1865, d. 1919, gift med Rydbo Sogn.

Så måtte jeg i gang igen, og stor var min forundring, da jeg så dødsindførslen for Algotine Linea's mor Caroline Nielsen i Ryde sogn, Søndre herred, Maribo Amt opslag 332. Med dødsdato 29.5.1919: "Caroline Nielsen født Wredstrøm.

Slagter Peder Niensens Hustru i Ryde, Ryde Sogn, Lollands Søndre Herred. Født i Degerhage Norregaard i Norge. datter af Gaardejer Carl Wredstrøm ibid. sidste fælles Bopæl: Ryde, Alder 74 Aar (= ca. 1845].

Skitteoplysningen siger desværre bare, at manden sidder i uskiftet bo.

Hvorfra dukker nu pludselig Wredstrøm navnet op?

I gang med de svenske kirkebøger. For Degerhage er et lille samfund i Urshult sogn, ca 20 km. syd for Väckelsång sogn, hvor både Lidhem, Bråten og Brostugan er beliggende. Her findes også en Degerhaga Norregård. Ved søgninger i Google og i atlas har jeg IKKE fundet Degerhaga stednavn i Norge.

Caroline har samme fødselsdag og år som Helena Sofia – med skrivefejlvariationen 22. april eller 22. juli i folketællingslisterne.

I hele Kronobergs Län er der ingen andre Caroline/Carolina Magnusdotter/Magnidotter som passer med fødselsdag/årstal, bl.a. kontrolleret via CD fra Kronobergs Läns Genealogiska Förening, med søgemulighed på tværs i länet. Ingen andre Wretström får døtre med dette navn. Carl Gustaf W. findes ikke Husförhörboken 1843/1844 på Degerhaga.

Oplyst af Ernst Johansson: "Carl Gustav kom från Linneryd 1828 til Bondegårds Soldattorp (låg inne i Väckelsångs nuvarande samhälle), till Soldattorp Nr. 53 av Kinnevalds Compani Stora Brostugan (Knektagårdet) 1839. *Var någon tid i Urshult* [min kursivering] men kom åter till Stora Brostugan innan han 1865 fick avsked som soldat og flyttade till det så kallade Vretströmstället i Bråten".

Så måtte jeg lede efter en Caroline, der kunne passe bagud i tid.

MEN – Der fødes ingen piger i 1844 under Degerhaga i Urshult sogn. Carl Gustav W. findes ikke noteret hverken som fader eller fadder i Urshult sogn mellem 1840 og 1850.

I Urshult sogn, lige i nærheden af Helena Sofia, findes der en Carolina Magnusdotter, født 25.februar 1850 i Degerhaga Norregårds backstuga [fattigt husmandshus ofte uden jord]. Hun tjener på herregården Lidhem 1877-1878, hvorunder både husene Bråten og Brostugan hører. Men bliver i området og får en uægte søn 26. februar 1882.

Men navnet Carolina/Karolina Magnusdotter/Magnidotter er meget almindeligt i länet i hele den periode. Men også de danske arkivalier vedr. familien Nielsen ser underlig ud.

Vielsen findes i Gevninge sogn, Voldborg Herred, Roskilde amt 1879 opslag 98. Det vil sige, de bliver IKKE viede i Gevninge, for Caroline kan ikke skaffe de nødvendige attester, derfor nåede de kun en lysning, som der står i notefeltet. Carolines alder oplyses til 29 Aar = ca. 1850. Og ud for de 2 børns fødsel 19. oktober 1879 og 7. april 1881 også i Gevninge, står tydelige X for uægte, selvom der i forældrerubrikken står Peder Nielsen og HUSTRU Caroline [stadig med en aldersangivelse = fødselsår ca. 1850]

Jeg har gennemgået alle omkringliggende sogne for en evt. vielse, uden resultat. Der er desværre ikke af- eller tilgangslistor for Gevninge sogn.

Jeg har gennemgået Herslev-Gevninge Sogneråd. Forhandlingsprotokol 1842-1880, her fandt jeg 2 indførsler før hun flytter sammen med Peder.

Side 423 Mødet 27. August 1878. No. 175 under A. Fattigsager: "Fra Forpagter Ulrich forelaa Anmeldelse om, at Kokkepige Karoline Magnidatter af Lindholm var bleven angrebet af et alvorligt Sygdomstilfælde, for hvilket hun ønskedes taget under Kuer [] af Fattigvæsenet. Formanden gjorde Raadet bekendt med det i denne Anledning tilbagesendte Svar, hvori det navnlig fremhævedes at Fattigvæsenet ikke kunde indlade sig paa at forpleje syge Tjenestefolk, hvorimod Man ikke vilde værges sig ved at bære Udgifterne til Lægeløn, Medicin og særlig Pleje – ogsaa i det Tilfælde, at bemeldte Pige indlægges paa Sygehuset".

Side 428 Mødet 7. november 1878 No. 198 under A. Fattigsager: "Sogneraadet vedtog at udrede Halvdelen af Omkostningerne ved Tjenestepige af Lindholm Karoline Magnidatters Ophold paa Amtets Sygehus."

FT 1880 for Gevninge

Karolina Mognsdatter, 29, [= 1850] Gift, huuskone, manden mejeribestyrer i Lindholm, Sverrig. - Carl Hendrik Niels Theodor Nielsen, under 1 aar, Ugift, deres barn, heri sognet.

Også FT 1890 i Ryde sogn, Maribo Amt har hendes alder til 39 Aar = 1850 og til hendes død står der Norge som fødested. FT 1901 (opslag 160) for Ryde sogn har et tydeligt S for Skilt der står ud for ægtefællerne. Og hendes fødselsdato som 22. juli 1844, fødested Norge. FT 1906, 1911 og 1916 har alle fødselsdatoen 22. juli 1844.

Så spørgsmålet er: Helena Sofia forsvinder fra Småland men først fra 1879 ifgl. Husförhörboken, og Carolina Magnidatter er i Gevninge i 1878. Men hvorfor bliver Carolina pludselig 6 år ældre mellem 1890 og 1901. Hvorfor dukker efternavnet Wretström/Wredstrøm pludselig op ved hendes død? Hverken børn eller børnebørn får navne som findes i Wretström slægten.

Vivi Jørgensen har sendt mig fotos af gamle breve og nedskrevne små bemærkninger med navne og stednavne til Småland, som hun har fra sin mor og moster. Men er det blot noget, som de har fået fortalt ved besøget i 1932 – 13 år efter Caroline døde?

Jeg tvivler på, at jeg nogensinde vil finde den korrekte historie om disse 2 damer. Men læserne er meget velkomne til at sende mig forslag, til hvilke arkivalier, jeg endnu ikke har ledt.

Af Lone Wredstrøm
mail: lonew@webspeed.dk

Brudekronen fra Blekinge

Historien om slægtens brudekrone blev fundet ved et tilfælde. I min søgen efter oplysninger om min tip-tip-oldefar guldsmeden Gustaf Bergendorff, f. 1769 i Gråmanstorp, Kristianstads län og død i Tving forsamling i Blekinge län i 1851, opstod pludselig historien om en brudekrone.

Guldsmeden Gustaf Bergendorff blev i en sen alder gift med Dorothea Fredrika Estberg f. 1797. Fredrika var 28 år yngre end ham. Gustaf havde tidligere været gift med en enke - Ingeborg Christina Jönsdotter kaldet Håkonsdotter, f. 1750 i nr. 86 i Tving.

Ingeborg var datter af Kroneskovvogter Jöns Håkansson, der var søn af en rigsdagsmand i Ramdala. Jöns Håkansson blev sat fra sin bestilling som skovvogter, da han tydeligvis var alkoholiker. Ved flere tilfælde, når hans søn Johan var med faderen i skoven, var Jöns så fuld, at han faldt af hesten, og flere gange mistede Jöns sin stempelhammer, som han brugte til at mærke træerne med. Johan måtte så tilbage for at lede efter hammerne, der nogle gange var forsvundet i flere dage. Engang blev Jöns budt på brændevin hos en nämndeman og nogle andre. Disse gemte hammeren, uden han lagde mærke til det, og Jöns chef Overjagermesteren blev så utrolig gal. De fleste gange lod Jöns sønnen styre stemplingen af træerne, hvilket var ulovligt – men Jöns var alt for fuld til selv at gøre arbejdet.

Ingeborg havde tidligere været gift med en ung mand, der var kantor i Karlskrona. Kantoren Daniel Malm var 23 år yngre end Ingeborg, og med ham fik hun to børn, en dreng og en pige, der begge døde inden de var fyldt et år. Daniel Malm kom ikke fra nogen rig familie, så der var ikke meget at arve efter ham. Ægtemand nr. 2 blev Ingeborg gift med i 1780, og han var "arklimästare" dvs. den laveste underofficer på et linjeskibs underkanondæk i den svenske orlogsflåde, ved navn Gustaf Daniel Djurstedt. Med ham fik hun ingen børn og han døde i 1791.

I 1794 mødte hun guldsmeden Gustaf Bergendorff, som hun giftede sig med i 1794 – der var ingen arv, der medfulgte i ægteskabet med Gustaf, men Ingeborg og Gustaf nåede at være gift i 37 år. De fik heller ingen børn sammen, men de fik opbygget en fin tilværelse sammen, og Gustaf kom til at eje flere forskellige huse i Karlskrona og betalte en stor skat for disse – idet man i Sverige skulle betale skat af hvor mange vinduer, man havde på det givne tidspunkt.

Ingeborg døde i nr. 86 i Tving 81 år gammel d. 7. maj 1831 af alderdomssvækkelse. Gården, som var i Ingeborgs eje og hendes fædrene arv, gik til hendes broder og hans sønner.

Kloackaregården i Tving, bygget omkring 1762.

Men hvad skete der med guldsmeden Gustaf Bergendorff, der nu var 62 år gammel? Gustaf havde solgt sin klockarrørelse/virksomhed i Karlskrona til guldsmeden Axel Estberg f. 1791 i Tving. Med i købet fulgte hans yngre søster Dorothea Fredrika Estberg med hvem Gustaf giftede sig d. 22. november 1831. Gustaf var kun enkemand i 5 måneder. Med Dorothea fik han tre sønner, Jöns Emanuel i 1833, Niels Gustaf i 1834 og min tipoldefar Otto Ferdinand i 1837, hvor Gustaf var 67 år gammel. Gustaf døde i 1851.

Men for at vende tilbage til historien om brudekronen, så var Dorothea Fredrika Estbergs bror guldsmeden Axel Gabriel Estberg. Han blev mester i Karlskrona i 1818 og oldermand for guldsmedelauget i Karlskrona.

Det ser ud til, at Axel overtog Gustafs værksted allerede i 1819, så historien, om at Dorothea skulle være en del af handlen, viser sig at være tvivlsom – hun viser sig nemlig at være halvkusine til Ingeborg. Ingeborg og Dorothea har hver deres mor, men samme morfar klockaren Andreas Kulberg.

Foto: Axel Gabriel Estberg

Ved indvielsen af Tving's nye kirke i 1843 skænkede Axel og hans hustru Johanne Marie Wahlmann en brudekrone af sølv og sten til kirken.

Af Axels øvrige arbejde har han lavet en kalk til Hjortsberga kirke i 1826, en sukkerbundskalk til Fridlevstads kirke i 1831, en dåse, som findes på Kristianstads museum, samt et almuesmykke i 1842, som findes på Nordisk Museum. Han har også lavet en snusdåse, der findes i privat eje, samt en halskæde i guld og emalje i 1843, der findes på Nationalmuseet i Sverige. Hans mesterstempel er: AGESTBERG - AGE. Det siges, at brudekronen må lånes af alle slægtninge af Axel og hans hustru. En søn af Axel rejste til Waukesha i Wisconsin i Amerika og blev guldsmed der. Andre af hans nevøer blev guldsmede i Sverige.

Af Gitte Bergendorff Høstbo

Soldatertjenesten

Den, der har et fødeland, hvori det går ham vel, hvor han nyder beskjermelse under en retfærdig regering, og haver sin stands rettigheder betryggede under vise billige love; hvor han hverken er træl eller slave, men fri mand, og nyder lige adgang til lovenes beskyttelse med den rige og mægtige; hvor fødslen, eller andre tilfældige årsager, ej give den ene borger nogen forret frem for den anden, til ære eller embeder i staten, men duelighed og retskaffenhed kan forfremme enhver, som udmærker sig ved personlige bekvemligheder; den, der har sådant et fødeland, siger jeg, er også pligtig til at forsvare det, og værne om det, når fremmede eller indfødte voldsmænd på nogen måde ville krænke landets rettigheder, eller folkets ro, ret og hæder.

Det er ufravigelig pligt at gøre det, det er ære, at virke med til dette store og ædle mål. Det er altså alle borgeres pligt, i nødstilfælde, at gribe til våben og at forsvare fødelandet; men da krigens førelse er bleven til en videnskab, som efter regler må læres; da alle videnskaber fås ikkun ved undervisninger, og alle borgere ikke, på en tid, kan være soldat; så er det fornødent, at nogle må udtages, til at lære krigsvidenskaberne, imedens andre rolig passe på deres andre håndteringer.

Alle kan ikke være generaler. Mængden må være soldater. Den hæderlige bondestand udgør den største mængde i tallet; den må derfor også afgive de fleste soldater. Ikke fordi bondestanden er ringe, ligesom soldaten er den nederste på krigernes liste; nej!

I Danmark gives ingen ringe mand, uden den, som ved udyder, liderlighed og laster har besudlet sig. Den raske og flinke landsoldat er ingen ringe mand; han er fødelandets søn og statens borger. Ædel og ærefuld er hans bestemmelse. Lovene og hans medborgere giver ham derfor agtelse, fremfor hans medbrødre, der endnu ikke som soldat tjene kongen og fødelandet.

Bondestandens unge mandkøns pligter og rettigheder, i henseende til soldaterstanden, er da følgende:

I stedet for vornedrettighed, som i de ældre tider, i nogle af rigets lande, ligesom lænkebandt bondens sønner til den plet jord, hvorpå de blev fødte, og det sildigere stavnsbånd, der hæftede mandkønnet til proprietær-godserne, men nu ved Christian den Syvendes prisværdige forordning af 20. juni 1789 uigenkaldelig er ophævet, er alene, i hensigt til fødelandets forsvar, ved samme forordning befalet, at:

Det unge mandkøn skal indtegnes i reserverullerne fra fødslen af; se forordningens 10. artikel.

De er bundne til det amt, hvori de fødes, indtil de have opnået deres alders 36. år, og mandskaberne på proprietær-godserne, som ved forordningens bekendtgørelse var over 14 år, er bundne til samme godser endnu indtil året 1800.

De, som førend forordningens publikation var rømte fra proprietær-godserne eller strølægderne, men ikke gjort sig skyldig i nogen anden forseelse, kunne uden tiltale og straf indfinde sig igen, bo og opholde sig i landet hvor de ville.

De, som efter forrige landmillits-anordninger have udtjent – de, som er over 36 år – de, som er udygtige til soldaterstanden – de, som kan erholde frihedspasser af sessionen, og opholde dem hvor de lyste. Er de gifte og have sønner, kan de tage dem med, som er under 14 år, om faderen bliver på landet; men flytter han til købstaden, da ikkun de, som ej have fyldt det 10. år, dog med amtmandens pas og forevidende.

Alle af bondestanden, som er indførte i reserverullen, og er dygtige til soldat, skal dertil lade sig indskrive.

De skal tjene i 8 år, og da nyde af sessionen uvægerlig og uden betaling deres afskedspas.

De skal ikke tjene længere end til de have fyldt 36 år.

De nyder 5 Rd. årlig og 1 Mk. daglig, i marchpenge til og fra regimentet.

De må ikke udløses, førend de have tjent i 8 år, med mindre de få enten en selvejer- eller fæstegård i besiddelse efter deres faders død, og de have tjent som landsoldat i 2 år.

De, som endnu ikke er indskrevne som landsoldat, og bevise at være blevne ejere eller fæster af en gård, må dog ikke udgå af reserverullen, førend de skaffe en duelig karl i stedet, der enten har udtjent, eller ej er pligtig at tjene. Har de end ingen gård købt eller fæstet, kan de, på forbemeldte måde, nemlig: ved at anskaffe en tjenstdygtig karl i deres sted, blive udslettet af rullen, når de derhos betale 30 Rd.

De, som ikke er blevne indskrevet som soldat, førend de have fyldt deres 28. år, er frie for udskrivning, når de kan bevise at have købt eller fæstet gård.

Den bondekarl, hvis forældre have taget et fattigt barn fra købstaden til opdragelse, må være fri for udskrivning, når samme barn er dygtig til soldat.

Den bondesøn, som, ved attest fra offentlige lærere, beviser at have gjort fremgang i studeringer, eller er bleven akademisk borger, er fri for udskrivning.

Gifte husmænd, og fornemmeligen de, der have børn, skal, så længe dygtigt mandskab haves i distriktet, ikke indrulleres. Gamle gårdmænds eller gårdbrugende enkers eneste søn ej heller.

Har de flere sønner, da den, som de forlanger og der forestår deres avls bedrift, fritages.

De, som uden tilladelse bortrejse, enten fra proprietær-godserne, i den tid stavnsbåndet endnu vedvarer, eller fra amtsdistriktet, førend de af sessionen have erholdet lovlig frihedspas eller afskedspas, straffes som rømningsmænd.

De, som proprietæren ej kan skaffe tjeneste på godset imod billig løn, må, stavnsbåndet uagtet, efter lovlig opsigelse, søge næring på et andet sted i distriktet; ligeledes de husmænd, som ikke, imod billig betaling, kan få græs til en ko.

De indrullerede, og fornemmelig de, som er husmænd, kan, når der i amtet ingen mangel er på tjenestefolk, nyde pas af amtmanden til et andet amt, imod at de stille kaution for deres tilbagekomst.

De bør, om de vil forandre opholdssted i distriktet, kort tid før omflytningen, melde sig hos lægdsmanden, som straks meddeler dem følgeseddel. Og er karlen af dem, der endnu er stavnsbundne til noget gods, bør godsejerens tilladelse forevises lægdsmanden, førend han er forbunden at meddele følgeseddel.

Nægter proprietæren eller lægdsmanden, uden skellig årsag, disse følgesedler, bøder den første 100 Rd., og den anden straffes med fængsel på vand og brød i 14 dage.

Med følgesedlen skal karlen begive sig til den lægdsmand, som han tilflytter, og der lade sig indføre i rullen. I seneste 3 dage efter at karlen er ankommen til det nye lægd, skal han medbringe følgesedlen, med den nye lægdsmands påtegning, tilbage til den gamle lægdsmand, som beholder følgesedlen, og udsletter den flyttede karl af sin rulle.

Flytte de i rullen stående mandskaber fra et lægd eller sogn til et andet i amtsdistriktet, uden at efterkomme forestående befaling om følgeseddel, da forfalde de i en multk af 1 Rd. til lige deling imellem lægdsmanden og sognets fattige, eller hensættes 3 dage i fængsel på vand og brød, efter amtmandens resolution; men begiver nogen karl sig ud af distriktet til et fremmed amt, eller til en købstad, uden vedkommende øvrigheds pas, da straffes han, efter dom ved politiretten, med 8 dages fængsel på vand og brød, dog efter foregående resolution af amtmanden.

Den, som af fejhed, for at undgå soldaterstanden, med forsæt lemlæster sig selv, skal dømmes til fæstningsarbejde i 6 år, og derefter tjene som stokkeknægt ved de gevorbneregimenter lige så lang tid, som han ellers skulle have tjent som soldat.

Men kan det ej bevises, at sådan lemlæstelse er sket med forsæt, skal karlen dog blive stående i reserverullen til sit 36 år, for i påkommende tilfælde at kunne bruges.

Mandskaberne skal, efter lægdsmandens tilsigelse, møde på de årlige sessioner, hvor al udskrivning skal ske.

De, som uden lovlig forfald da udeblive, skal anses, som om de frivilligen ville indskrives.

Når nogen, som ikke er af bondestanden, bruger en gård på landet, og der ernærer sig ved bondehåndtering, opbygger på sin grund et hus med tillæg af 3 a 4 tønder land, og der bosætter en bondefamilie, skal hans, nemlig den, som byggede huset, hans sønner være frie for udskrivning.

Når en mand, udenfor bondestanden, opbygger en ny gård eller hus på et forhen udyrket og ubeboet sted, bør hans børn også være befriede fra at tjene som landsoldater.

Når nogen udenfor bondestanden køber, bebygger eller forpagter en parcel af frie hovedgårds takst, da er hans børn også frie.

Den, som har 200 tønder land af en hovedgårds mark, enten som ejer eller forpagter, hans børn er også befriede. Ingen må hveres på landet til de gevorbne regimentter, om han endog har udtjent som landsoldat, og har pas fra sessionen. Når noget arbejde på landet bliver foretaget på offentlig bekostning, bør landsoldaterne fortrinlig have adgang dertil.

De landsoldater, som formedelst sygdom hindres fra at møde om foråret ved regimentet, skal møde om efteråret; men de, som modvilligen og uden lovlig årsag udeblive om foråret, skal ej alene møde om efteråret, men kan endog vente derfor alvorligen at blive straffet.

Landsoldaterne bør selv forskaffe sig monderingssko og medbringe samme ved regimentssamlingerne, imod derfor at nyde årlig godtgjort 29 1/3 sk..

De bør ligeledes selv anskaffe sig tornystre; dog må de være af samme slags og dannelse som de, der haves ved regimentet, og er de det ikke, bør soldaten ved regimentet modtage andre, og betale samme.

Det forbydes strengeligen, at nogen af bondestandens mandkøn i Danmark, uden at være forsynet med amtmandens tilladelse eller landmilitssessionens pas, må begive sig ind i hertugdømmet Slesvig og Holsten, under straf at anses som rømningsmand, ifald han er tjenstpligtig.

Det er kongens alvorlige vilje, at sølægdens mandskab skal forsvares i de dem ved forordningen af 1. februar 1770 skænkede privilegier. De skal altså ikke være bundne til godserne, men håndhæves i deres friheder og rettigheder.

Fra en gammel bog

Fotos ejermand AMKT

Skole for alle i 200 år – jubilæum 1814-2014

I 2014 er det 200 år siden, at der blev indført undervisningspligt for alle børn i Danmark. Det bliver markeret med et stort jubilæum, som H.K.H. Kronprinsesse Mary bliver protektor for. I 1814 underskrev Kong Frederik den 6. en række såkaldte anordninger, der fastslog undervisningspligten for alle danske børn. Dermed fik Danmark et skolesystem, hvor staten skulle sørge for undervisning for jævne folks børn i den såkaldte almueskole, der blev forløberen for den folkeskole, vi kender i dag. Det er disse anordninger, der blev grundlag for folkeskolen, men med undervisningspligten og demokratiet fulgte også i midten af 1800-tallet mulighed for at oprette friskoler. Det offentlige skolesystem var selv opdelt i mange skoletyper, og frem til 1958 fik børnene på land og i by forskellig skolegang. Siden 1814 er selve det at gå i skole, eller på anden måde blive undervist, blevet en fælles erfaring for alle børn i Danmark.

Skolesystemet har siden 1814 udviklet sig i takt med samfundet. Undervisningen har ændret sig i samspil med tidernes krav til børns uddannelse og med skiftende opfattelser af pædagogiske metoder, hvilke fag der var nødvendige, og hvilke idealer børnene skulle opdrages efter. Hvor en kristen opdragelse stod i centrum i det meste af perioden, kom demokrati og medborgerskab ind som vigtige områder i løbet af det 20. århundrede.

Kilde undervisningsministeriets hjemmeside

*Har du en historie om din egen skolegang må du gerne sende den til janhb@maildanbbs.dk
af Gitte B. Høstbo*

Skolegang på landet fra 1951-1955

Den 1. april 1951 begyndte jeg i Tisvilde Skole. Den lå ca. 1,5 km. fra mit hjem, det første halve år måtte jeg gå, derefter fik jeg lov til at cykle. Skolen havde 3 klasseværelser og 3 lærere, men der var 7 årgange, der gik i skolen. Lærerinden havde de 3 mindste årgange i et lokale under taget, der kunne højst være 30 elever. Så 1. klasse gik om eftermiddagen og 2. og 3. klasse var slået sammen og hed lille anden og store anden og gik om formiddagen.

Vi havde bøger ”Ole Bole ABC”, skrivehæfte og regnehæfte, men en stor del af øvelserne foregik på skiffer tavler og med grifler, en frygtelig larm. Lærerinden hed frk. Jensen og var meget religiøs, så hovedfaget var bibelhistorie. I alle timer var biblen flettet ind. Vi lærte at Gud havde to huse, himlen og kirken. Jeg mente at så måtte kirken være hans sommerhus. Hun fortalte om Jonas i hvalfiskens bug, men her stod jeg af. Det kunne ikke lade sig gøre at blive slugt og så spyttet levende ud igen.

Da jeg skulle i store anden, var der 5 børn for meget, og de skulle så springe den over og i tredje, som jo egentlig var fjerde klasse. Min far protesterede, men der var ikke noget at

gøre. Nogen skulle jo gøre det og de vurderede, at jeg kunne klare det. Jeg var i hvert fald god til bibelhistorie.

Nu var vi færdige med griffel og tavle. De to lærere i klassen var også specielle. Lærer Larsen havde sukkersyge og fik jævnligt insulin chok, men vi vidste hvad vi skulle gøre. Bagefter var han træt, og vi blev sat til at rette hinandens stykker. Somme tider fik man mange fejl, hvis vi var uvenner. Lærer Hansen havde vi i genfortælling og diktat. Først skrev vi med blyant, derefter blev det skrevet ind med pen og blæk. Lærer Hansen gik tit ind til sin kone, som var meget syg, ellers sad han altid bageste i klasseværelset og rettede opgaver. Hvis man så sad lidt uroligt, smed han pennen så den stod i gulvet lige ud for ens plads og vibrerede. Han slog også en proper næve, men kun drengene, pigerne kunne blive hevet i ørerne. Han gjorde det engang på mig så øreflippen gik løs og jeg sagde: "Det siger jeg til min mor", derefter rørte han mig aldrig.

Efter skoletid var lærer Hansen en helt anden mand. Han havde oprettet et lokalbibliotek, som efter datidens forhold var velassorteret. Det havde åbenet en gang om ugen og man var altid velkommen og kunne få hjælp. Sommetider kom han også med forslag til hvad man kunne læse. Man kunne låne 7 bøger ad gangen, og det gjorde jeg så, det var en bog om dagen. Min mor syntes sommetider jeg brugte for meget tid på læsningen. Hvad hun ikke vidste, var at jeg også læste i sengen i skæret fra en lommelygte.

Skolegården var en stor grusbelagt plads, hvor vi brugte megen tid på at lave små grusvolde, som vi legede var huse og lavede også møbler af gruset. Bag ved skolegården lå engen, som var en indhegnet græsmark, hvor vi spillede rundbold om sommeren, og hvor vi legede med sne om vinteren. Toiletterne var under et halvtag i forbindelse med skolegården og ikke særlig lækre. I mellem drenge og pige toiletterne, var en overdækket gymnastikplads med 18 ribber og 2 bomme, men jeg har aldrig lavet gymnastik der.

I frikvarteret herskede den stærkes ret. Jeg blev tit drillet og slået bl.a. pga. min størrelse. Jeg var et nemt offer og jeg måtte ikke sladre hjemme. Det ville min mor ikke høre på. Heldigvis kørte jeg hjem i middagspausen. Gårdvagt var et ukendt begreb, vi passede os selv.

Efter fjerde skoleår havde min far fået nok. Jeg kom i Helsingørsk Real Skole, 7 km. væk. Fra 1. april til efterårsferien cyklede jeg. Resten af året kørte jeg med toget, men skulle stadig cykle 1,5 km. til Godhavn station. Turen på cykel kunne godt være drøj, ud over det åbne land i regnvejr og modvind, men som regel var vi flere der fulgtes ad.

Af Lone Klint

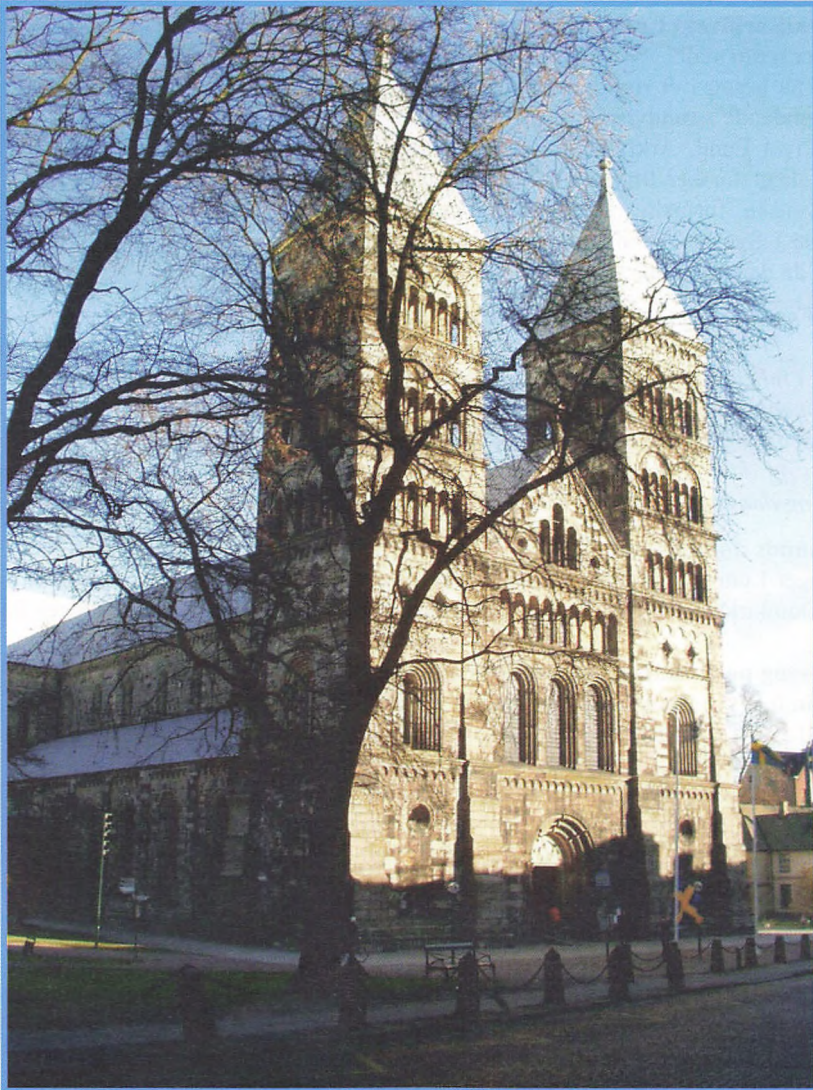

Forårsudflugten

Lørdag den 24. maj 2014

Går til den skønne by Lund i Skåne

I år går turen til det skønne Lund. Vi skal besøge Arkivcentrum (Lunds Landsarkiv), hvor vi får en guidet tur. Så skal vi besøge Lunds Domkirke og høre historien om denne på vej derover, og herefter besøger vi Kulturen, som er et frilandsmuseum. Da vi ikke ved endnu, hvordan vejret bliver, må vi holde øje med vejrudsigten, inden vi drager af sted, så vi er rigtigt klædt på til bla. udendørsvejr. Vi spiser og drikker kaffe i Kulturen.

7.30 Afgang Herlev st.

8.00 Afgang Ørestad st.

9.00 Landsarkivet i Lund ”Det nye Arkivcentrum syd”

Vi skal på besøg i et rigtigt arkiv hvor vi får en spændende rundvisning på det nye landsarkiv i Lund, Arkiv-centrum. Hvad kan vi som slægtsforsker finde af oplysninger om vore svenske forfædre eller slægtinge på arkiverne i Sverige. Findes der arkivalier fra den tid, da dele af Skåne var dansk.

Foto: Köpenhamnsbåten vid kajen i Malmö. Vykort från 1911 i Åke Jörlebys samling (Malmö stadsarkiv)

Det var i juli 1891. De tre elever var på vej hjem fra en rejse til København og var kommet med Köpenhamnsbåten. Det var Carl 20 år, Julius 24 år og Lars 25 år. De var stærkt berusede og fordrukne. Da de kom til landevejen mod Alnarp, mødte de et selskab med hest og vogn og der opstod en del tumult og ballade og alt gik helt galt. Det hele endte hos politiet og domstolen i Malmö. Læs politirapporten på: <http://riksarkivet.se/polisrapporten>

11.30 Lunds domkirke

Vi besøger Lunds domkirke og hører fortællingen om denne. Gitte B. Høstbo er guide ved Lunds Domkirkes historie. I kirken vil der være mulighed for at gå rundt på egen hånd.

13.00 Besøg på Kulturen - et frilandsmuseum – Hvordan har svenskerne levet igennem tiden?

Kulturen fylder to kvarterer i det centrale Lund, fyldt med kulturhistoriske huse, samt fine havemiljøer. Vi oplever livet i byen og på landet frem til 1930'erne. Der er mere end tyve udstillinger – lige fra folkløse til moderne design, fra middelalderens historie til nutiden, fra lokal kultur til verdenskulturen. Kulturen i Lund er virkelig en oplevelse værd.

13.00 Frokost i Kulturkrogen

Frokosten indtages i Kulturkrogen som ligger lige ved indgangen til Kulturen.

På kulturen skal vi indtage en kulinarisk buffe bestående af bl.a. 10-15 forskellige salater samt ”Charketurier, Sillinläggningar, Skagenröra, Ägg, Ägggröra, Bacon, Korv, Pannkakor med diverse tillbehör, Frukttat, Dessert, 3 olika ostar med tillbehör, Hembakat bröd och smör, Kaffe/te, äppeldryck och vatten”.

Vi spiser næsten som ved Emil fra Lønnebergs kallads, (fest), for sognets fattige hvor maden var begregnet til byens fine folk.

15.30 kaffe i Kultur caféen

Kulturens egen café findes i den ældre stil på friluftsmuseets nordlige område. Her drikker vi vores kaffe/te i hyggelige omgivelser.

17.30 Ankomst til Ørestad st.

18.00 Ankomst til Herlev st.

Tilmelding til den spændende tur til Lund

Tilmelding skal ske til Lena Sørensen
senest 1. april 2014 på mail: sfs.lenas@gmail.com

Der indbetales på foreningens girokonto 2208628 (korttype 1) eller lav en bankoverførsel til reg.nr. 1551 konto 2208628, mrk. Forårsudflugten 2014 + navn

Pris 395 kr.- Bemærk at der serveres intet, før frokosten, så tag evt. selv lidt med til busturen.

Vær opmærksom på mødetid for afgang af bussen - idet bussen afgår præcis.

Kan man bo på Bombebøssen?

En flittig indtaster på politiets registerblade studsede en dag over adressen Bombebøssen. Heldigvis kunne et par superbrugere hurtigt opklare at Bombebøssen var en stiftelse på Christianshavn for trængende søfolk og deres enker. Navnet skyldtes, at bidrag til beboerne blev indsamlet i en indsamlingsbøsse formet som en bombe. Vi takker både indtastere og Superbrugere for indsatsen

Bombebøssen Overgaden oven Vandet 48 på Christianshavn er en stiftelse for gamle trængende søfolk og deres enker stiftet 2. november 1819, da kommandør, waterschout Peter Norden Sølling fik tilladelse til på waterschoutens kontor at opstille en til sparebøsse indrettet bombe til indsamling af bidrag. Stiftelsen indrettedes på et loft i Wildersgade 1822, flyttede 1825 til stiftelsens egen i 1824 købte ejendom på hjørnet af Dybensgade og Skvaldergade, flyttede 1844 til Brogade 8 og 1891 til sin nuværende bygning af røde mursten, kælder og tre stokværk tegnet af arkitekt Thorvald Bindesbøll.

På facaden er indmuret en bombe over porten og et basrelief med portrætmedaljon udført af Otto Evens af stifteren. Den enkle, nøgne bygning har indskrevet sig i dansk arkitekturhistorie, fordi Bindesbøll her indledte en bevægelse væk fra den stukdekorede arkitektur og tillod sig at opføre en helt simpel bygning ud til et hovedstrøg i København.

Stiftelsen har ni familieejligheder til sømænd og deres hustruer og værelser til to enker og 37 ugifte sømænd. Beboerne får foruden fri bolig lys, brændsel og sygepleje; tillige modtager ca. 2/3 af dem kost, vask og klæder.

Under stiftelsens bestyrelse er legater, hvis renter tilfalder dels trængende søfolk i almindelighed, dels efterladte efter forulykkede søfolk, sjællandske fiskere, der har mistet redskaber og skibbrudne. Den bestyres af en direktion på ni medlemmer, der udnævnes af kongen.

I 1956 blev stiftelsen udvidet med en 6-etages modernistisk bygning i gule mursten i Dronningensgade 69 tegnet af Flemming Lassen. Begge bygningerne har høj bevaringsværdi.

Der er rundt om i landet oprettet andre stiftelser og understøttelsesfonde med samme navn, lige som gamle søminer bruges til indsamlingsbøsser mange steder.

RED

Foto: Peter Norden Søllings relief i Bombebøssens facade mod Overgaden oven Vandet.

Var Amagers hollændere belgiere?

Leder af Silkeborg Arkiv, Lis Thavlov har sammen med en belgisk amatørhistoriker sået tvivl om hvorvidt de hollandske bønder, der indvandrede til Amager på Christian 2's bud, egentlig var hollændere. I en nyudgivet bog, der endnu ikke er oversat til dansk, hævdes det, at de hollændere, der i 1521 kom til Danmark, var belgiere. Beviset bygger på, at de landbrugsvarer som bønderne dyrkede, forekom i Belgien og ikke Holland.

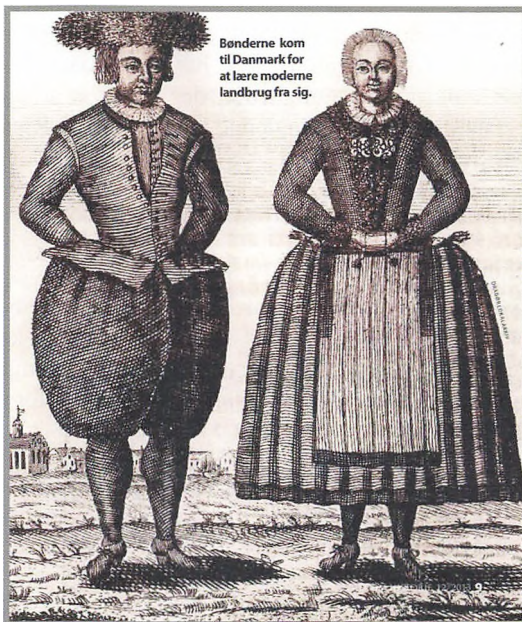
Christian 2. tog til området for at få inspiration til, hvordan hans eget kongerige kunne moderniseres, da Holland og især Amsterdam var datidens verdenscentrum for produktion og handel.

Derfor inviterede han de belgiske eller hollandske bønder til Danmark, så man kunne tage ved lære af deres produktionsformer.

Førende eksperter ser den nye teori som forfriskende og interessant, selvom de dog vil afvente flere beviser, for endegyldigt at kunne stemple de hollandske bønder som værende belgiske.

Kilde: Bragt med tilladelse af Thomas Oldrup, redaktør på Alt om Historie, nr. 12/2013

Anno 1515 lod Kong Christiern forhandle udi Waterlandene i Holland, at i Dannemark skulde indkomme nogle Hollænder at boe, hvilke han tilsagde stor Frihed, og om Foraaret 1516 komme her nogle ind, hvilke han indgav en Bye paa Amager at beboe, kaldes Hollænder Byen.

Københavnske Navne og Adresser - opfølgning

I Slægt & Stavn nr 4 fra i fjor skrev jeg om Københavnske Navne og Adresser - artiklen var affødt af, at Statens Arkiver indførte nogle meget restriktive retningslinjer for brugerne og bl.a. fjernede håndbogsadgangen til f.eks. vejviserne.

Nu har en læser oplyst mig om, at de planer, jeg havde hørt omkring digitalisering af telefonbøger er i fuld gang. I første omgang er det de sjællandske telefonbøger, der er ved at blive digitaliseret. De kan findes på denne side fra Post- og Telemuseet i København:
www.ptt-museum.dk/samlinger_bibliotek/bibliotek/digitale_boeger_registre/telefonboeger/

Foreløbig er det perioden 1880-1965, der er scannet ind, og kun for det sjællandske område. Der er tale om direkte indscanning, hvor hver bogside udgør et billede. Det skal åbnes som en pdf-fil, og der er ikke mulighed for ordsøgning, så man må blade sig frem i billederne. Imidlertid er der underopdelinger inden for hver årgang telefonbøger, så man behøver altså ikke blade igennem fra ende til anden, før man når til bogstav Ø.

På museets bibliotek har de stadigvæk de gamle papirudgaver stående, dels for resten af det gamle KTAS-område (ud over Sjælland også Møn, Lolland-Falster og Bornholm), men også fra f.eks. Sønderjylland

Post- og Telemuseets bibliotek er derfor også en mulighed for dem, der søger navne og adresser især i København. Jeg har derfor fået flere oplysninger fra Kirsten Lykkebo på museet omkring de muligheder, der er for at arbejde med hhv. *telefonbøger* og *vejvisere* som erstatning for de manglende muligheder på Rigsarkivet. Museet ligger i Købmagergade ganske tæt ved Rigsarkivet.

Her er hendes beskrivelse af mulighederne:

Telefonbøgerne

"På vores bibliotek har vi ganske rigtig åbent for besøg onsdage mellem kl 10-16 (museet har åbent alle dage mellem kl 10 og 16), og man kan på biblioteket finde de telefonbøger, du beskriver i din artikel. Man kan også kontakte museet og lave en aftale om at komme ind på biblioteket andre dage end lige onsdage eller for at få hjælp til at slå oplysninger op, fx i vores telefonbøger.

Vi har også telefonbøgerne fra FKT og JTAS, men de befinder sig ikke fysisk på vores bibliotek, men i hhv. Odense og Århus. Igen kan man kontakte museet, hvis man skal bruge oplysninger fra disse bøger. Vi burde have et nogenlunde komplet sæt fra hvert telefonselskab, men jeg ved, at vi mangler enkelte årgange. Ofte kan man dog finde den slægtning, man søger, i bogen fra det følgende år – heldigvis.

Vi udfører som udgangspunkt ikke søgninger for gæsterne, men kan selvfølgelig være behjælpelige med et enkelt opslag, hvis man ikke har mulighed for at komme ind på museet. Skal man bruge mange oplysninger, i telefonbøger fra FKT og JTAS, vil det foregå sådan, at man kontakter os og "bestiller" de årgange hvori oplysningerne man søger, burde være og kommer ind på biblioteket, når bøgerne er kommet til veje.

Vi har en ambition om at få flere telefonbøger digitaliseret og gjort tilgængelige online, men det er et tidskrævende projekt, så det sker lidt ad gangen. Som du ved, er vi startet med KTAS og fortsætter projektet, så også bøgerne efter 1965 vil blive lagt online i den kommende tid."

[FKT og JTAS er hhv. Fyns Kommunale Telefonselskab og Jydsk Telefon A/S]

Det er ikke sikkert, man lige er i København om onsdagen, når biblioteket er åbent. Der er så nogle andre muligheder, der måske giver pote:

Telefonbogen for FKT (Fyns Kommunale Telefonselskab) findes på Det Kongelige Bibliotek: Årgang 1891 er den ældste.

Det fremgår ikke tydeligt, hvornår Det Kongelige Biblioteks samling af jyske telefonbøger starter, kun at den er ukomplet (trods pligtanfærelse).

Statsbiblioteket i Århus oplyser dette på deres blog:

"Samlingen indeholder:

Statstelefonkatalogen 1901-1907. Fortsættes i Rigstelefonkataloget 1908-1992. Fra 1977-1992 haves dog kun fagregistre.

Telefonbøger fra KTAS 1978 ff.

Telefonbøger fra Jydsk Telefon 1977 ff.

Fagbøger fra Jydsk Telefon haves fra 1955 ff.

Telefonbøger fra Fyns Telefon 1978 ff.

Telefonbøger fra Tele Sønderjylland 1977 ff."

Et af problemerne med telefonbøger var, at man skulle aflevere sine gamle telefonbøger for at få næste årgang. De gamle årgange blev derpå makuleret, så papiret kunne genbruges.

Men det får mig til at udsende et hjertesuk: *Støder du på gamle trykte telefonbøger, så smid dem ikke ud. Tilbyd dem til dit bibliotek eller lokale arkiv eller evt. til Post- og Telemuseet.*

Kraks Vejviser

En onlineudgave for hvert 5. år ligger, som nævnt i forrige artikel, på Københavns kommunes bibliotekers hjemmeside, ligesom trykte udgaver findes bl.a. på de lokalhistoriske arkiver i København og Frederiksberg. Men nu er jeg blevet klar over, at Post- og Telemuseets bibliotek også kan hjælpe her. Med Kirsten Lykkebos ord:

"Vi overtog i 2008 Kraks Vejvisere da deres museum i Virum lukkede. Som med telefonbøgerne har vi en ubrudt række (med en enkelt eller to undtagelser) fra 1770 og frem. Vejviseren bliver i øvrigt digitaliseret af Københavns Hovedbibliotek. Projektet er i fuld gang og bliver, så vidt jeg er orienteret, gjort tilgængeligt på deres hjemmeside omkring maj måned 2014. Vi overvejer om vi, når vejviseren bliver lagt online, skal pakke de ældste og skrøbeligste årgange af vejviseren væk, men indtil videre kan man komme ind på vores bibliotek og slå op i alle årgange."

Efter Telefonbogens historie må det være passende med Vejviserens historie. Den kan man læse her: http://www.coneliand.dk/Danmarks%20aeldste%20forretninger/DAEF%20300-399/Side_332_Kraks%20legat.html - Det kan gå lidt lettere at finde beskrivelsen ved at benytte dette link: <http://www.coneliand.dk/> - vælg her Erhvervsdrivende - deres ansatte og fortsæt til side 332.

Provinsen i Københavns Centrum

Det lyder umiddelbart selvmodsigende, men da jeg stødte på det i forbindelse med forrige artikel efterlyste jeg, om nogle af læserne kunne opklare, hvorfor en hovedstadscentral hed: Provins. Jeg fik ingen reaktioner, så her har jeg også fået hjælp fra Kirsten Lykkebo. Jeg er selv vokset op i København under det, der hed de demiautomatiske centraler (hvor man drejede de første to bogstaver i centralnavnet og dernæst bad en telefonistinde om abonnentens nummer), men jeg er åbenbart for ung til at have oplevet dette:

"Jeg kan sagtens forstå at centralen "provins" har vakt din nysgerrighed, for umiddelbart giver det heller ingen mening i dag. Historien er, at man i 1892 opretter en transitcentral, der skal varetage opkald fra KTAS kunder i selve København til, eller fra, KTAS kunder på det øvrige (nære) Sjælland, og denne central bliver kaldt "Provinsen". Man ringede således til Provins for at få fat i et telefonnummer der lå udenfor Københavns kreds 1: du skal forestille dig en halvcirkel udenom København hvortil man kunne ringe via denne mellemcentral. Længere væk skulle man over Rigstelefonen ligesom hvis opkaldet skulle foretages mellem landsdelene.

I 1925 blev Provinscentralen yderligere opdelt i to: Provins og Omegnen. Sidstnævnte tog sig af trafikken til den yderste del af halvcirklen om København hvis yderkant var Tåstrup, Greve og Hørsholm - det var således ikke langt væk fra Rådhuspladsen man skulle hen for i datidens jargon at være i "provinsen". I 1938 skiftede Provins navn til "Mellembys".

Dette system forsvinder gradvist da telefonnettet automatiseres og de sidste to centraler i Omegnen (Greve og Bellevue) bliver automatiseret i 1969.

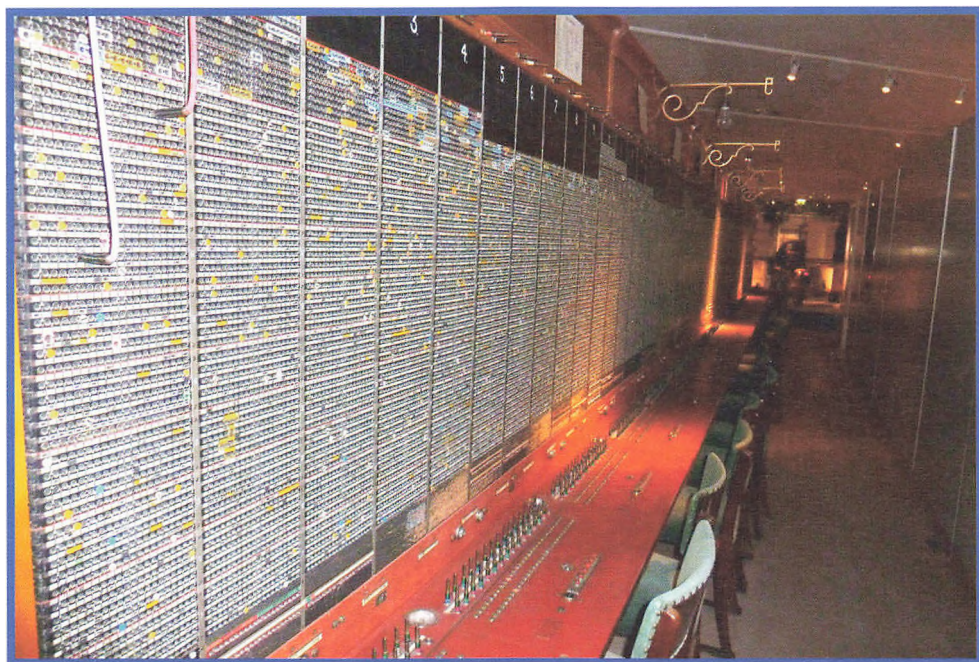
Jeg formoder at Magasins Provins nummer er for at kontakte deres afdelinger andre steder end på Kongens Nytorv. Magasin har for nyligt åbnet et museum, hvor du kan henvende dig for yderligere oplysninger om deres historie, fx hvilke andre afdelinger der fandtes i 1931."

Hvis man ikke bor i Hovedstadsområdet, kan det altså være en fordel at være i København om onsdagen, hvis man skal checke adresser. Åbningstider kan vi ikke rigtig gøre noget ved - men det kan måske hjælpe, hvis denne artikel viser et stigende behov for at besøge et relativt ukendt bibliotek. Adressen er Købmagergade 37, 1150 København K. Telefonnummeret er 33 41 09 00.

Post- og Telegrafvæsenets Ansatte

Et lille ekstra plus ved nærlæsning af museets hjemmeside: De har ikke kun indscannet telefonbøger, men man kan også finde online registre til værker, hvor deres personale er beskrevet. Og så kan man på museet låne det pågældende værk, eventuelt få det sendt til brug på sit lokale provinsbibliotek.

Af Erling Dujardin (med bistand af Kirsten Lykkebo)

Hellerups Telefoncentral udstillet på Post & Tele Museet

Ancestral Quest 14. Dansk udgave

Selv har jeg flere forskellige slægtsforskningsprogrammer, og jeg har prøvet mange, det er jo altid spændende at se, hvad de forskellige programmer kan.

Der findes i dag mange rigtig gode programmer, men her vil jeg fortælle om Ancestral Quest 14, da det er det program, jeg personlig føler mig bedst hjemme i, og derfor også er i stand til at hjælpe andre med.

Rediger person

Person | Mere | Kontakt

Use Tab or Arrows to move between fields, Enter to Save

Efternavn: Rasmus Kristian Fornavn: Kristian Johan Niels RIN: 6

Tilnavn: Hif/Fu: Titel: Bogbinderne

Født: 9 Maj 1906 Sted: Slagelse Mark, Slagelse, Sore, Dk S

Døbt: 17 Jun 1906 Sted: Skt. Mikkel, Slagelse, Sore, Dk S

Død: 12 Sep 1979 Sted: Haderstevgade 27, København, Dk S

Begravet: 20 Sep 1979 Sted: Redovre Kirke, København, Dk S

Andre begivenheder	Dato	Sted	Beskrivelse	S

Sidst ændret: 19 Apr 2013 FamilySearch ID: LB3K-793 E.N.: 6 ID nr.: 6

OK Annuller *Noter/kilder *Scrapbog Slet Hjælp

Den vigtigste grund til, at jeg bruger dette program er, at de samarbejder med FamilySearch, men lige så vigtig dens måde at håndtere billeder på.

Indskrivning af data foregår i et enkelt skema, som ses her til venstre. Husk altid at skrive sogn, amt og land ved alle stedsangivelser. Ørlev har vi f.eks. 7- 8 stykker af i Danmark

Oversigt over data

Ancestral Quest 14 har en fin oversigt over alle de data, der er indtastet i programmet, så man let kan overse hvad man har, både af data, noter og billeder, og alt kan redigeres fra denne menu. Personerne kan let sorteres i enten nr.- eller alfabetisk orden.

Sorter: E.N. Alfabetisk Far

Kristian Johan Niels RASMUSSEN B-6

Køn: M FSPID: LB3K-793 ID Nr: 6

Født: 9 Maj 1906 Slagelse Mark, Slagelse, Sore, D

Døbt: 17 Jun 1906 Skt. Mikkel, Slagelse, Sore, Dk

Død: 12 Sep 1979 Haderstevgade 27, K, Dk

Begr.: 20 Sep 1979 Redovre Kirke, København, Dk

Nr.	Navn	FD	Sted
1	RASMUSSEN, Rasmus Kristian B	11869	
2	MØLLER, Mathilde Caroline	11866	
3	RASMUSSEN, Niels Boelismand	11842	
4	RASMUSSEN, Kirsten	11845	
5	MØLLER, Johan Peter Smad	11828	
6	RASMUSSEN, Rasmus Kristian B-6	11869	
7	RASMUSSEN, Karoline Marie	11872	
8	RASMUSSEN, Søren Frederik B	11877	
9	RASMUSSEN, Johanne C MT	11925	
10	RASMUSSEN, Anna Margrethe	11938	
11	RASMUSSEN, Kristian Valdemar	11842	
12	MØLLER, Ane Kirstine	11859	
13	MØLLER, Andreas	11861	
14	MØLLER, Ane Cathrine	11862	
15	MØLLER, Dagmar Frederikke	11871	
16	SØRENSEN, Laurits	bd.1063	
17	JERNSDATTER, Magdalene	bd.1908	
18	LARSEN, Søren	bd.1708	
19	LARSDATTER, Karen	bd.1710	
20	LARSDATTER, Anne	bd.1711	
21	PEDERSDATTER, Maren	bd.1888	

OK Annuller Rediger *Noter/kilder Væjser *Scrapbog Slet Hjælp

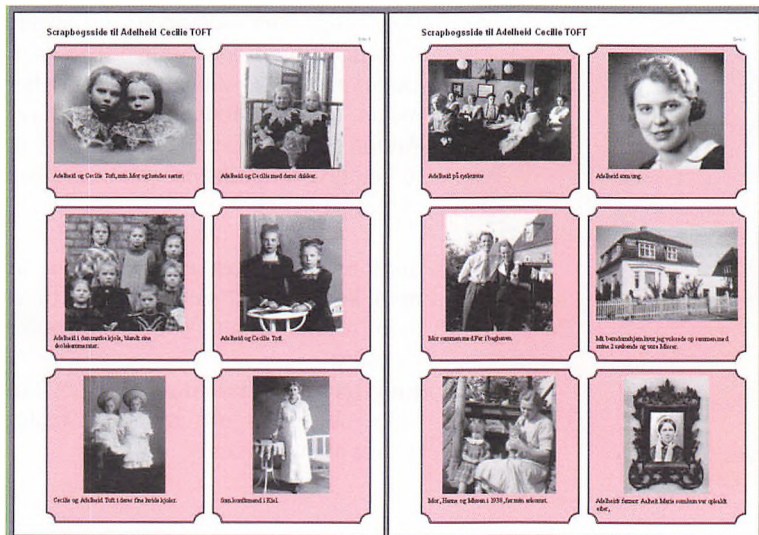

Arbejde med billeder

I programmet kan man indsætte lige så mange billeder til en person, som man har lyst til. Man bestemmer selv størrelsen af sine billeder, så de ser pæne ud, og AQ14 vil automatisk forstørre eller formindske de enkelte billeder, så de passer til de udskrifter man har valgt. Der kan ligeledes tilkobles lyd eller videoklip. Se billederne herunder.

En anden vigtig ting er, at man kan se alle sine færdige udskrifter på skærmen, med de billeder man har planlagt, inden de udskrives på papir.

Scrapbog. I en scrapbog kan du indsætte lige så mange billeder, du har lyst til, og udskrive dem med det antal billeder på hver side, du ønsker, med tekst til hvert billede. **Slide show.** AQ14 kan vise en automatisk fremvisning i fuld skærm, af de billeder der er tilknyttet de

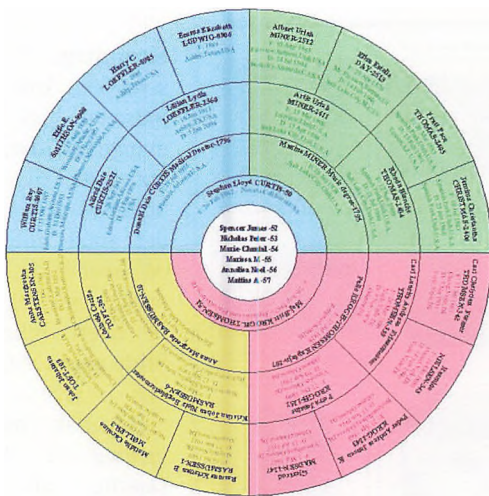
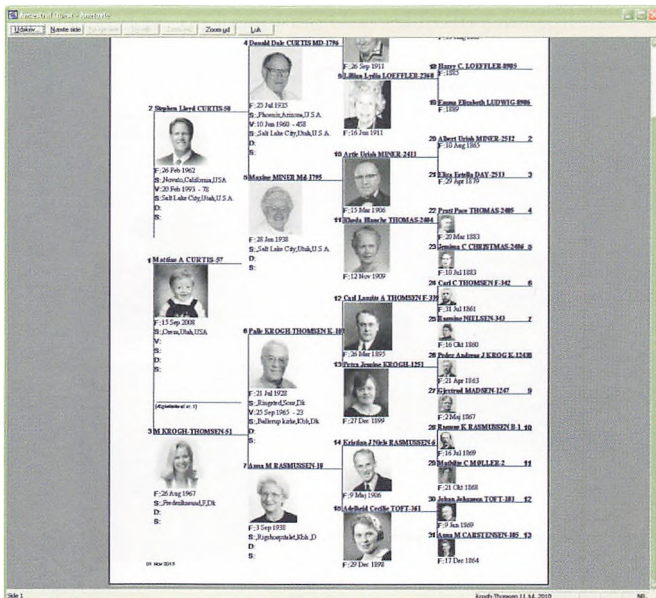
forskellige personer, en god måde at fremvise sit arbejde på overfor familien. Man kan ligeledes selv bestemme om billederne i scrapbogen skal have billedrammer om, og i hvilken farve det skal være.

Udprintning af Anetavler kan laves på mange måder. Som enkelt anetavler eller som serier af anetavler med 4, 5 eller 6 generationer på hver side.

Men det fine ved det er, at billederne bliver vist på alle de generationer, man har billeder til.

I den nye version 14, kan man udskrive anetavler i vifter, med eller uden farve, i hel eller halv sol.

Lave PDF-filer. Alle udskrifter kan udskrives som pdf-filer.

Det vil sige, at man let kan udskrive en slægtsbog eller scrapbog, og sende dem pr. E-mail som vedhæftede filer. Dette gør udvekslingen af udskrifter meget lettere. Modtageren skal have Adobe Reader installeret, men det er jo heldigvis et gratis program, som kan hentes på nettet.

Som nyheder kan også nævnes, at man kan have 2 sæt forældre til et barn, både adoptiv- og biologiske forældre.

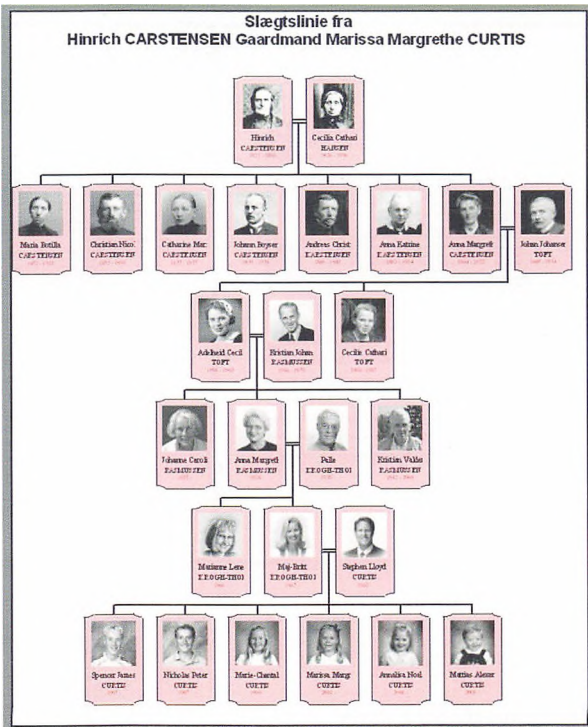
En efterslægtstavle med billeder kan f.eks. se sådan ud. Men der findes mange andre varianter.

Lave en slægtsbog eller efterslægtsbog

I AQ14 er det meget let at udskrive en slægtsbog eller efterslægtsbog efter den person, man selv har valgt. Det er kun 3-4 klik med musen, og man har det færdige resultat på skærmen. Det er en enkel og let måde at gøre det på, så enhver slægtsforsker kan være med.

Ud for hver person i en bog kan indsættes et billede, i den størrelse man ønsker. Ligeledes bestemmer man selv, hvilke noter der skal med i bogen. Se viste eksempel.

Bogen afsluttes med et index, over de personer der er med i den pågældende bog. Bogen kan som nævnt laves som en Pdf-fil, og sendes til familie og venner.

Slægtsbog for Kristian Johan Niels RASMUSSEN

Første Generation

1. **Kristian Johan Niels RASMUSSEN** Født d. 30. Maj 1911 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan.

2. **Anna Margrethe CARSTENSEN**, d. 27. Nov 1916 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan.

Andre Generation

1. **Kristian Johan Niels RASMUSSEN** Født d. 30. Maj 1911 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan.

2. **Anna Margrethe CARSTENSEN**, d. 27. Nov 1916 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan.

Tredje Generation

1. **Kristian Johan Niels RASMUSSEN** Født d. 30. Maj 1911 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan.

2. **Anna Margrethe CARSTENSEN**, d. 27. Nov 1916 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan. Han blev gift den 27. Jan 1939 i Skjerve, Mads, Hadsa, Prov., Dan.

Slægtslinie fra Hinrich CARSTENSEN Gaardmand Marissa Margrethe CURTIS

Hinrich CARSTENSEN **Cecilia Cathari CURTIS**

1. Generation

2. Generation

3. Generation

4. Generation

5. Generation

I Notefeltet er der ubegrænsede sideantal, så man kan der indskrive alle de noter, der ønskes. De bliver liggende i programmet.

Word dokumenter og evt. folketællinger på nettet kan kopieres direkte ind i notefeltet. Der kan indskrives forskellige typer af noter.

Efterfølgende efter Hinch CARSTENSEN Gaurdnand		Anden Generation	
Første Generation			
1. Maria CARSTENSEN Gæstevand lever født den 22 Jul 1821 i Ellerbak, Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark. Hun lever dog den 26. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark. Hun blev begravet den 28. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark. Hun blev begravet den 28. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark.		2. Maria Brøllig CARSTENSEN (Brøllig) lever født den 27 Jan 1821 i Thunedal, Løngby, Sct. Nikolai, Denmark. Hun lever dog den 26. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark. Hun blev begravet den 28. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark.	
3. Anders Nielsen (Nielsen) lever født den 27 Jan 1821 i Thunedal, Løngby, Sct. Nikolai, Denmark. Hun lever dog den 26. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark. Hun blev begravet den 28. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark.		4. Anders Nielsen (Nielsen) lever født den 27 Jan 1821 i Thunedal, Løngby, Sct. Nikolai, Denmark. Hun lever dog den 26. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark. Hun blev begravet den 28. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark.	
5. Anders Nielsen (Nielsen) lever født den 27 Jan 1821 i Thunedal, Løngby, Sct. Nikolai, Denmark. Hun lever dog den 26. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark. Hun blev begravet den 28. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark.		6. Anders Nielsen (Nielsen) lever født den 27 Jan 1821 i Thunedal, Løngby, Sct. Nikolai, Denmark. Hun lever dog den 26. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark. Hun blev begravet den 28. Jul 1911 i Skive Løgn, Sct. Nikolai, Denmark.	

Ønsker man en efterslægtsgang efter en af sine forfædre og op til de nulevende, laves den lige så let. Se eksemplet til venstre.

Mange forskellige lister
AQ14 kan udprinte mange forskellige typer, efter ens eget ønske. Her under er vist en liste sorteret efter fødested.

Sikkerhedskopi - (Backup) fylder ikke meget i AQ14, da det kun er datafilerne der bliver lavet en sikkerhedskopi af. Alle de billeder der er tilknyttet personerne, kopieres ikke med ud hver gang.

Billederne ligger kun et sted på harddisken, og kan derfor bruges af alle programmerne i de programmer man ønsker.

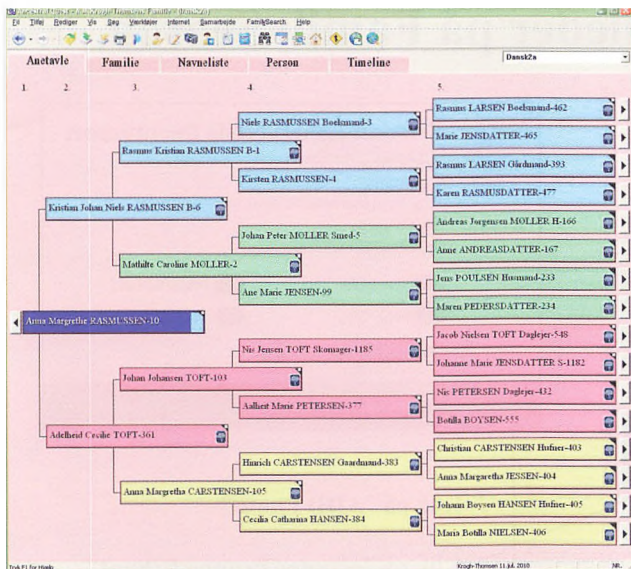
Både slægtsprogram, billedprogram og evt. i skriveprogram som Word eller andet.

Liste sortert efter fødested.

Danmark, Hobæk, Gierslev	1740 Født	GRIN, Christen Pedersen B
	1740 Født	GRIN, Christen Pedersen B
	12 Feb 1806 Født	NIELSEN, Friedrich
	14 Feb 1808 Født	NIELSEN, Friedrich
	4 Apr 1812 Født	NIELSEN, Hans
	4 Apr 1812 Født	NIELSEN, Hans
	8 Nov 1827 Født	HANSDATTER, Side Marie
	6 Jun 1838 Død	HANSDATTER, Side Marie
Danmark, Hobæk, gierslev, gierslev	3 Okt 1756 Død	PEDERSEN, Peder
Danmark, Hobæk, gierslev, Gierslev	Født	GRIN, Povl Pedersen H
	11 Sep 1757 Død	GRIN, Povl Pedersen H
Danmark, Hobæk, gierslev, gierslev	Født	NIELSDATTER, Anna Kirstine
	22 Jun 1925 Født	NIELSDATTER, Anna Kirstine
	1925 Død	NIELSEN, Hans
	13 Dec 1929 Død	NIELSEN, Hans
	16 Okt 1824 Født	NIELSDATTER, Maren
	29 Okt 1824 Død	NIELSDATTER, Maren
	6 Maj 1926 Født	NIELSEN, Povl
	15 Jun 1926 Født	NIELSEN, Povl
Danmark, Hobæk, Haldrup, Haldrup	15 Nov 1943 Væla	Jens LARS EN Odrmand-615, Ana Sophia CHRISTENS-DATTER-615
Danmark, Hobæk, Haldrup, Haldrup	27 Jun 1922 Født	CHRISTENS-DATTER, Ana S
	10 Mar 1922 Død	CHRISTENS-DATTER, Ana S
Danmark, Hobæk, Hareby, Hareby	1755 Væla	Lars MOKKELS EN-1227, Birthe JØRGENS-DATTER-1228
	1755 Væla	Anne JAC OBSEN NAGER-2388, Kristian JENS-DATTER-2687
	13 Jul 1723 Født	Anna NIELSEN-7051, Karen CHRISTENS-DATTER-7051
	Omkr. 1720 Død	NIELSEN, Jens
	Omkr. 1720 Død	CHRISTENS-DATTER, Pamm
	20 Dec 1723 Død	JENS EN, Peder
	9 Maj 1734 Begravelse	JENS EN, Peder
	25 Mar 1725 Død	JENS-DATTER, Kirsten
	10 Mar 1737 Død	JENS EN, Peder
	27 Aug 1741 Død	JENS-DATTER, Margrethe
	25 Mar 1742 Død	JENS EN, Anders
	18 Jul 1864 Født	JOHANSEN, Udoet
	18 Jul 1864 Død	JOHANSEN, Udoet
	21 Jul 1864 Begravelse	JOHANSEN, Udoet
Danmark, Hobæk, Hareby, Hareby	22 Jul 1871 Født	JENS EN, Jens EN
	22 Jul 1871 Død	JENS EN, Jens EN
Danmark, Hobæk, Hareby, Hareby	24 Nov 1789 Væla	Lars S BRENSSEN Odrmand-80, Ana NIELSDATTER-1129
	20 Feb 1825 Væla	Christen PØLL EN-240, Enga Marie LARS-DATTER-259
	14 Dec 1748 Død	NIELSDATTER, Ana
	Født	HANSDATTER, Karen
	28 Jun 1795 Død	HANSDATTER, Karen
	1798 Født	LARS-DATTER, Enga Marie
	25 Feb 1789 Død	LARS-DATTER, Enga Marie
	3 Mar 1800 Død	JENS EN, Hans Brørdter
	10 Mar 1800 Begravelse	JENS EN, Hans Brørdter

01 Nov 2013 Side 22

Anetavlen på skærmen kan indstilles med farver så hver gren har sin farve. Det kan være en hjælp, når man arbejder med programmet, så man lettere kan se, til hvilken gren i slægten de forskellige personer hører.

Ancestral Quest 14 er et program man køber og installerer på sin computer. Man betaler én pris, så der kommer ikke flere ting, man have skal ekstra. Der kommer jævnligt gratis opdateringer, som downloades fra nettet. Med mange års mellemrum kommer der en ny version, der kan købes billigt.

Det er ikke et webprogram, som andre kan gå ind på. Man bestemmer selv, hvad man evt. vil lægge på sin eventuelle hjemmeside eller på f. eks. FamilySearch. Det kan en del vigtige ting, som jeg sætter pris på, og er ikke for svært at finde rundt i, selv for en nybegynder. Version 14 er på dansk. Man kan downloade en gratis prøveversion på nettet, men den kan ikke alt, og er på engelsk.

Derefter kan man købe en registreringsnøgle og den danske version. For disse 2 ting betaler man 400.- kr. og så er programmet fuldt funktionsdygtigt. Det man evt. har indskrevet i demoudgaven, fortsætter automatisk i den fulde version. Jeg har skrevet en dansk vejledning til programmet, som kan købes hos mig.

Programmet koster 400 kr.- og forhandles af: **N.O. Andersen**,
Guldbergsvej 31, 5000 Odense. Tlf. 6612 1700. E-mail: noa@noa.dk

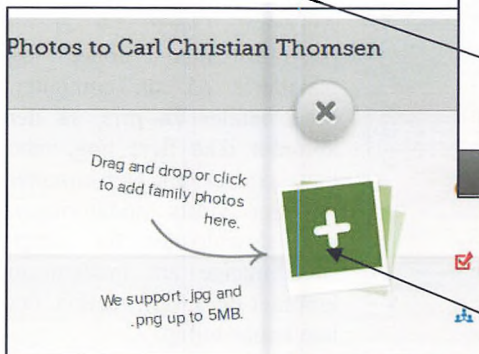
The screenshot shows the 'ANCESTRAL QUEST™' website. At the top, there are navigation links: 'Home | Description | Order | Update | FAQ's | Tips | FAQs | Resources | Family Trees | Contact'. Below this, a large yellow button says 'Download Ancestral Quest 14 Basics—Free!'. Underneath, there are instructions: 'Click the links in the boxes below to download the latest version of Ancestral Quest 14 Basics (AQ 14 Basics). Once the files have successfully downloaded, open them or run them to complete the installation.' There are two boxes for download links: 'AQ 14 Basics Streamlined Setup (Build 15)' and 'AQ 14 Basics Installer [19MB] for Windows 2000, XP, Vista, 7 and later'. A sidebar on the left contains a menu: 'Ancestral Quest', 'Home', 'Description', 'Order', 'Update', 'AQ Basics (Free Product)', 'Tips & Tricks', 'FAQs', 'Family Trees', 'Resources', 'Research', 'Publications', 'Other Genealogy Sites', 'Additional Websites', 'Search', 'Press/Reviews', 'Affiliates', 'Contact Us'.

A.M. Krogh-Thomsen

Indsætte billeder på FamilySearch

1. Find den person i Family Tree, der skal sættes billede på!

2. Klik på **Photo**

3. Klik på "ADD Photo"

4. Klik på "+" i den grønne firkant"

5. Find det ønskede billede på din computer.

6. Klik på **Åbn**.

7. Billedet vises nu i din samling,

8. Klik på "Attach Photo", der nu er et mere blåt i feltet øverst i højre hjørne, og billedet er sat på. Billederne bør ikke være mere end 300 KB, Ellers tager det mange timer at lægge dem på. Selv om der skrives, at den kan tage op til 5MB, så gør det ikke. Det kan tage timer før det kommer på.

9. Klik på billedet igen, dette billede kommer frem, hvor du får mulighed for mange ting.

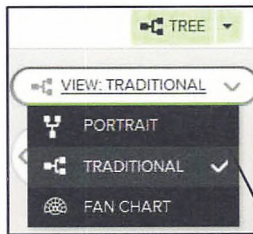
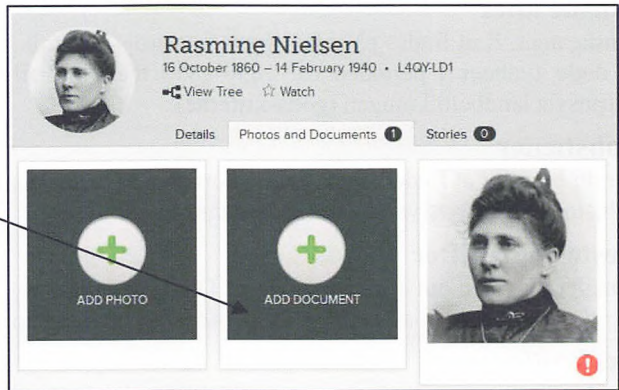
10. Øverst skrives navnet eller beskrivelse af billedet.

11. Klik på navnet og du får igen flere muligheder.

12. Det lille røde mærke på billedet betyder, at du kan lave en **Tag** på billedet.

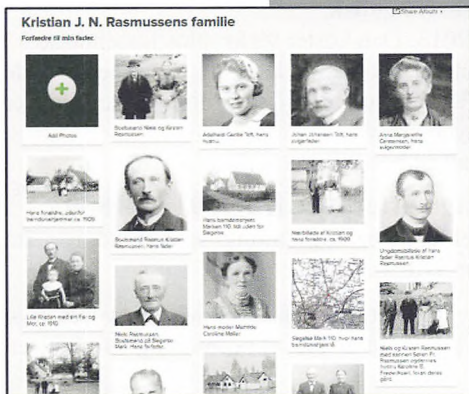
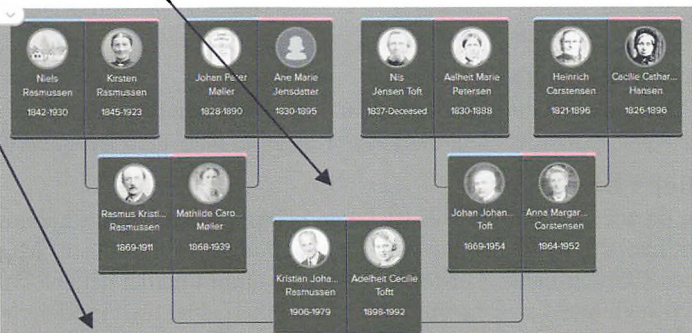
13. Du kan også vælge **"ADD document"** og her under **indskrive** en beskrivelse af personen, evt. kopieres fra et Word document.

14. På forsiden under **"Tree"** kan man nu, som noget nyt, vælge mellem 3 forskellige visninger.

Vælges **"Portræt"** får man vist denne nye visning.

15. Til hver person kan laves et **"Album"** med lige så mange billeder, man ønsker.

Tips!

Fynske aner

Fynske aner, Kan findes på siden www.faesterogskifter.dk, der indeholder ca. 29.000 navne på døde fynboer i perioden ca. 1690-1850 med link til skifteprotokollen. Indtil videre fortrinsvis landbefolkningen (godsskifterne).

Købstæder

Har du brug for at finde købstæder på kort så find historien, links og billeder på Byhistorie: <http://www.byhistorie.dk/den-digitale-byport>

Fæster og Skifter

Mangler du viden om et skifte så kig på Dis-Navneregister - fæster og skifter på http://navneregistre.dis-danmark.dk/faeste_skifte/index.php

Lægsruller

Lægsruller kan nu findes på arkivalieronline på linket www.sa.dk/content/dk/ao-forside/find_lagdsruller De kan ikke søges under arkivalieronline sammen med kirkebøger og folketællinger m.m., men det er et spørgsmål om tid, så kan vi søge dem via siden der.

Adelsslægter

Har du aner blandt adelslægter så er Finn Holbæks side fin at søge i <http://finnholbek.dk/genealogy/>

Tyendeprotokoller

På Daisy.dk kan du finde navnelister m.m. om tyendeprotokoller. http://www.sa.dk/content/dk/daisy/arkivserie_liste?a&b=tyendeprotokol&d=1&e=2014

Aner i Blekinge

Har du aner i Blekinge så er Blekinge Släktforskerforenings hjemmeside et besøg værd. Her kan du finde båtmansregister, stenhuggere, flytninger, Migrationsregister, døde og vigede, kirkebilleder, Husförhör og navne m.m. find det hele på linket: www.blekingesf.se/vara-register/kyrkbaenkar-i-blekinge/foerkaerla-kyrka

Ny bog om Gotisk skrift - lær at læse og skrive gotisk

Bogen er helt ny - udkommet den 16. december 2013. Den koster 99 kr. plus forsendelse 32 kr. Bogen er på 62 sider. Bogen spækket med gotiske tekster, du kan gå i gang med at tyde og en masse gode råd og teori om gotisk skrift. En blanding af skrivning og læsning er ideelt til at 'knække koden' og blive bedre til at tyde gotisk.

Bestil bogen hos Dis-Odense ved at sende en email til bestil@gotisk.dk

Digitalisering af Den Slesvigske Samlings litteratur fra 1591 til 1880

Den Slesvigske Samling har digitaliseret den del af deres bogsamling, som er udgivet fra 1591 til 1880. Søg på Dansk Central Bibliotek for Sydslesvig.

“Kildepakken 1864” Statens Arkiver har udvalgt en række kilder fra vores rige samling af arkivalier, der alle har med 1864 at gøre. De er blevet scannet og samlet i en kildepakke, som snart kommer på nettet.

Slægtsrelaterede foredrag på Herlev Bibliotek

20 måneder i KZ-lejer

Tirsdag d. 1. april kl. 17.00 på Herlev Bibliotek – Gratis Entre – Ingen tilmelding

I 1943 blev Hans Larsen som 20-årig taget af tyskerne. Han tilbragte 20 måneder i fangeskab inden han flygtede til Danmark kort før krigen sluttede. Bogen "Mit Liv" beskriver Hans Larsens erindringer fra fangeskabet og livet efterfølgende. Hør hans hustru Ella Larsen og hans datter marion Thorning fra Herlev fortælle om bogen og en tilværelse med krigen helt inde på livet.

Til bords med de kongelige - Tirsdag d. 20. maj kl. 19.00 på Herlev Bibliotek

Entre 45 kr for biblioteksmedlemmernes 25 kr. Billetter købes på Herlev Bibliotek før arrangementet. Livet ved det danske hof var ikke tyskorienteret, som vi altid har lært, men på alle områder inspireret af Frankrig, og Frederik III og dronning Sophie Amalie omgav sig med alle former for fransk kultur – også den kulinariske. Der blev ansat et hold franske kokke, og i arkiverne ligger noget helt unikt: en fransk menu og råvareliste til et festtaffel i 1668. Den var baseret på stjernekokkens kokebog, som brød fuldstændig med Renaissancens søde, overkrydrede køkken.

På den baggrund har Barbara Zalewski sammen med Hans Kongelige Højhed Prins Henrik skrevet bogen "Helt Magnifique! Franske kokke ved Det danske Hof". Prinsgemalen har genskabt retterne og viser den lige linie fra Frederik III's køkkenhaver og tafler til Regentparrets. I foredraget fortælles om datidens nye kostbare råvarer – grøntsager! – og de øvrige ingredienser, om Hofkøkkenet og serveringen, om bogens tilblivelse og de mange retter fra den tid, som vi alle i dag serverer til hverdag og fest.

Onsdag den 12. mar. kl. 19.00 GENERALFORSAMLING

Dagsorden efter vedtægterne.

Efter generalforsamlingen er der foredrag om "Ejendoms historie" med Michael Dupont, Cand.mag.

Ved du hvor dine forfædre boede? Mange kender kun landsbyens navn, men ikke den eksakte matrikel.

I flere tilfælde kan man føre en ejendoms historie flere hundrede år tilbage i tiden, og måske står huset der endnu. Vi kommer også ind på gamle matrikelkort og udskiftingskort. Meget af dette materiale findes nu på internettet.

Afs.
Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn
Red. Gitte Bergendorff Høstbo,
Ettehavevej 51 B, 2730 Herlev.

47421

Indholdsfortegnelse:	Side
Foreningsoversigt	2
Nyt fra formanden	3
Var Helene Sophia Wretström og Caroline Magnidotter den samme?	4
Brudekrone fra Blekinge	8
Soldatertjeneste	10
Skole for alle i 200 år – skolegang på landet	14
Forårsudflugten	17
Kan man bo på Bombebøssen?	20
Var Amagers hollændere belgiere?	21
Københavnske navne og adresser - opfølgning	22
Ancestral Quest	26
FamilySearch	32
Tips	34
Foredrag og generalforsamlingen	35
Bagsiden	36

Midtersiden er Forårsudflugten 2014

Husk indbetaling af kontingent!

**Har du husket at betale dit kontingent eller
bladabonnement for 2014?**

Hvis ikke, så skynd dig at gøre det inden 1. marts, hvorved du sparer dig selv for et gebyr på 20 kr., og foreningen for besværet med at udsende rykkerbreve. Indbetal via netbank på vores girokonto 2208628 (korttype 01) eller lav en bankoverførsel til reg.nr. 1551 konto 2208628. Beløbene kan du se på side 2 i dette blad. Er beløbet ikke indbetalt rettidigt, modtager du ikke flere numre af Slægt & Stavn.

Hilsen kasserer Lena Sørensen

ISSN nr. 0107 – 539 x Tryk: Øko-Tryk, Skjern